

Годишен извештај 2017 Annual report

МАКЕДОНСКО ЕКОЛОШКО ДРУШТВО
MACEDONIAN ECOLOGICAL SOCIETY

МАКЕДОНСКО ЕКОЛОШКО ДРУШТВО

Годишен извештај 2017

MACEDONIAN ECOLOGICAL SOCIETY

Annual report 2017

Содржина

Порака од Директорот на МЕД.....	6
1. Одржлива иднина за луѓето и природата на Осоговските Планини	8
1.1 Идентификација на шуми со висока конзервациска вредност: студија на случај шумско-стопанска единица „Осогово“ – Кочани.....	9
1.2 Осоговски планини – откривање на можностите за развој на туризам базиран на природни вредности и нова сесија за мониторинг на цицачи.....	10
2. Зачувување на критично загрозениот балкански рис	14
2.1 Балкански рис во Македонија.....	15
3. Зачувување на значајните јадра за биодиверзитет низ Македонија со прекугранична соработка и мрежи од локални соработници	18
3.1 Заштита на биодиверзитетот на Балканот – зајакнување на соработката долж Балканскиот зелен појас.....	19
3.2 „Пријателите на Шара“ – позитивен пример за невладин активизам кон зачувување на природата.....	20
3.3 Проширување на мрежата на заштитени подрачја во Источна Македонија.....	22
3.4 МЕД отвора нова локална канцеларија во Преспа.....	24
4. Мониторинг на видови – заеднички заложби од волонтери и соработници	26
4.1 Придонес кон спроведување на Вториот европски атлас на птици гнездилици, Македонија.....	28
4.2 Пребројување на птици кои презимуваат на водни и влажни живеалишта во Македонија.....	30
4.3 МЕД и вработените од заштитените подрачја во заеднички мониторинг.....	32
5. Природата ги поврзува луѓето/Ја славиме природата	34
5.1 Ден на водните живеалишта.....	35
5.2 Светски ден на птици преселници.....	36
5.3 Ден на биолошката разновидност.....	37
5.4 Ден на животната средина.....	38
5.5 Ден на Зелениот појас.....	39
6. Едукација за природа	40
6.1. Еразмус+.....	41
6.2 Пролетта доаѓа!.....	42
6.3 Запознај го балканскиот рис!.....	43
7. Финансиски извештај	44
8. Тимот на МЕД	48

Contents

Note from the CEO.....	6
1. Working towards sustainable future for the people and the nature on Osogovo Mts	8
1.1 High Nature Value Forests identification: Forestry Unit “Osogovo” – Kochani case study.....	9
1.2 Osogovo Mountains – uncovering the diamond in the rough for nature-based tourism in Macedonia and hosting another mammal monitoring session.....	10
2. Saving critically endangered Balkan lynx	14
2.1 Balkan lynx in Macedonia	15
3. Working across borders and with network of local collaborators in establishing biodiversity safe havens in Macedonia	18
3.1 Protecting the biodiversity in the Balkans – strengthened collaboration across the Balkan Green Belt.....	19
3.2 “Friends of Shara” – positive example of NGO activism for nature conservation.....	20
3.3 Enlarging the network of protected areas in Eastern Macedonia.....	22
3.4 Prespa Lake – a place where MES promotes its new local office.....	24
4. Species monitoring – joint efforts with volunteers and stakeholders	26
4.1 Second European Atlas of Breeding Birds: contribution from Macedonia.....	28
4.2 International Waterbird Census in Macedonia.....	30
4.3 MES and protected area staff in jointly monitoring.....	32
5. Nature bonds people/Celebrating nature	34
5.1 Ramsar Day.....	35
5.2 World Migratory Bird Day.....	36
5.3 International Biological Diversity Day.....	37
5.4 World Environment Day.....	38
5.5 Green Belt Day.....	39
6. Education and nature	40
6.1 Erasmus+.....	41
6.2 Spring Alive!.....	42
6.3 Meet the Balkan Lynx!.....	43
7. Finances	44
8. MES team	48

Порака од Директорот на МЕД

Во годината во која одбележавме 45 години од основањето како научна невладина организација ние ја потврдилме нашата посветеност кон делувањето базирано на наука. Нашата мисија сега уште посилено ја истакнува и потребата за широка соработка со граѓаните на Македонија, остануваме силно посветени на заштитување на природата и животната средина преку проширени знаења и граѓанска вклученост. Долгата историја на МЕД секогаш била поврзана со мотивацијата и ентузијазмот на луѓе кои заеднички сакале да направат промени за природата.

Научноистражувачката теренска работа на МЕД сè уште е една од најзначајните активности и оваа година потврдилме дека остануваме посветени на истражувањето и зачувувањето на помалку истражените предели во сливот на реката Брегалница во наредните 3 години. Продолжуваме и со програмата за закрепнување на балканскиот рис, собирањето на податоците за првиот атлас на птици гнездилки во Македонија, следење на популацијата на капроглави пеликани и одделни колонии на бели штркови. Спроведовме обуки за вршење на мониторинг на селектирани видови/живеалишта кај субјектите за управување со заштитените подрачја во охридско-преспанскиот регион, работевме со локалните чинители во иницијативата за прогласување на Шар Планина за национален парк преку платформата „Пријатели на Шара“ и ги дефиниравме потенцијалите за развој на туризам базиран на природни вредности на Осогово. Сите овие истражувања ќе придонесат кон воспоставување функционална мрежа на заштитени подрачја во Македонија и ќе нè подготват

Note from the CEO of MES

In the year marking the 45th anniversary of our establishment as a scientific non-governmental organisation, we reaffirm our commitment to science-based action. Today our mission, more than ever before, highlights the need for broad cooperation with the citizens of Macedonia, for we remain strongly dedicated to nature and environmental protection through extending knowledge and involving citizens. The long history of MES has always been associated with the motivation and enthusiasm of those willing to make a difference for nature.

In 1972, scientists from Macedonia united to promote ecology as a science and immediately set to taking field activities through the implementation of the education programme on environmental protection introduced in educational institutions and other organisations. Decades later MES continues to implement educational programmes now clearly defined according to the specific needs of local communities.

MES's scientific and field research continues to be its most significant activity, and this year we have restated our devotion to research and to conservation of the least explored regions in the Bregalnica watershed for the following three years. We carry on with the Balkan Lynx Recovery Programme, data collection for the first Macedonian Breeding Bird Atlas, monitoring of the Dalmatian pelican population and separate white stork colonies. We have provided training on the monitoring of selected species/habitats to protected area management entities in the Ohrid-Prespa Region, we have worked together with local stakeholders on the initiative to

за процесот за прогласување на Натура2000 подрачја кои се обврски за зачленување во Европската Унија.

Низ децениите на посветена работа МЕД стекна многу партнери, а оваа година го започнавме и процесот на станување полноправен член на светската мрежа на еколошки невладини организации BirdLife International, со што се надеваме дека ќе бидеме еден од одлучувачките членови на партнерството кое обединува 120 земји и над 15 милиони членови. Како дел од овој процес МЕД го обнови својот стратешки план и почна да го спроведува. Уште во првата година од спроведувањето на планот успеавме да започнеме над 70% од целите, но за нивното успешно исполнување ќе ни биде потребна широка поддршка и долгогодишна макотрпна работа.

Со години МЕД беше препознатлив во полето во кое делува преку своето лого кое го отсликуваше интегралното функционирање на биосферата, но неговата визуелна претстава со годините стана застарена. Затоа Собранието на МЕД реши дека во петтата деценија од нашето постоење треба да влеземе со ново лого и модерен визуелен идентитет. Сепак, нашето новото лого ги задржува сите елементи на старото – почвата, водата, сонцето и вегетацијата, но овојпат со помеки линии, чистина и едноставност.

На крајот морам да се заблагодарам на сите волонтери и соработници на МЕД за нивната извонредна посветеност, како и за финансиската поддршка од нашите странски партнери кои даваат огромен придонес кон нашата работа и успех. Се надевам дека во годините кои претстојат бројот на соработници и волонтери ќе се отслика и во бројот на наши членови и дека нивниот придонес постојано ќе расте. Заедно ќе ја зачуваме природата на Македонија!

declare Shar Planina a national park through the “Friends of Shara” platform, and we have defined the potential to developing nature-based tourism in Osogovo. The entire research will be instrumental to establishing a functional network of protected areas in Macedonia, thus preparing us for the process of Natura 2000 sites designation – an obligation which ensues from the membership in the European Union.

The decades of commitment brought MES many partners, while this year we initiated the process to becoming a fully-fledged member of the global NGO network BirdLife International, by which we hope to become a decision-making member of a partnership that brings together 120 countries and more than 15 million members. MES within this process renewed its strategic plan and started implementation thereof. Ever since the first year of implementing the plan, we have managed to initiate 70% of the goals, but still, their successful implementation will require broad support and long-term hard work.

Throughout the years, MES was well-known in its line of work, as reflected in the logo, which depicts the integral functioning of the biosphere. However, such depiction in time grew outdated, and therefore the MES Assembly decided that the organisation should enter its fifth decade with a new logo and a modern visual identity. Our new logo still retains all elements of the old one – soil, water, sun and vegetation – but this time with softer lines, clearness and simplicity.

At the end, I would like to thank all volunteers and associates of MES for their extraordinary dedication, as well as the financial support provided by our foreign partners, who contribute greatly to our work and success. I do hope that in the years to come the number of volunteers and associates will also mirror the number of members and that their contribution will be on the constant rise. Together we will conserve nature in Macedonia!

Робертина Брајаноска, Директор на МЕД
Robertina Brajanoska, Director of MES

Одржлива иднина за луѓето и природата на Осоговските Планини

Working towards sustainable future for the people and the nature on Osogovo Mts

ИДЕНТИФИКАЦИЈА НА ШУМИ СО ВИСОКА
КОНЗЕРВАЦИСКА ВРЕДНОСТ: СТУДИЈА НА
СЛУЧАЈ ШУМСКО-СТОПАНСКА ЕДИНИЦА
„ОСОГОВО“ – КОЧАНИ

Висока конзервациска вредност (ВКВ) претставува биолошка, еколошка, социјална или културна вредност која се смета дека е од исклучително значење или важност на национално, регионално или глобално ниво (дефинирано во Општиот водич на Профорест, Анекс 1, стр. 56)

Потребата од одржливо користење на шумските екосистеми и шумските ресурси се наметнува како неопходна заради големата побарувачка на овој ресурс. Шумите се загрозени поради непланско искористување (илегална сеча, криволов и др.), несоодветни мерки за управување, развој на земјоделството и инфраструктурата (отворање простор за населби, патишта, брани, итн.). Затоа е потребно понатамошно унапредување на шумарството и одбирање соодветни мерки за управување. Во таа насока изработена е финалната верзија на документот за идентификација и управување со шуми со високи конзервациски вредности (ШВКВ) за шумско-стопанската единица (ШСЕ) „Осогово“ – Кочани (како пилот-подрачје), во соработка со стручни лица од Бугарија. Врз основа на резултатите од пилот подрачјето разработен е водич кој дава насоки за управување и мониторинг на шумите и нејзините вредности. Овој процес на проценка на ШВКВ продолжи и за ШСЕ „Македонска Каменица“.

Во рамки на активностите, претставниците на ШСЕ преку обуки за идентификација на ШВКВ и мониторинг на шумски видови стекнаа поголеми знаења и ги зајакнаа своите капацитети. Во ноември на Пониква се организира прекуграничен форум за размена на знаења, искуства и предизвици кај сертификацијата на ШВКВ, на кој учествуваа претставници од шумските стопанства што управуваат со шумите на Осоговските Планини од двете соседни земји.

HIGH NATURE VALUE FORESTS
IDENTIFICATION: FORESTRY UNIT
“OSOGOVO” – KOCHANI CASE STUDY

High conservation values (HCVs) are biological, ecological, social or cultural values which are outstandingly significant or critically important at the national, regional or global level (defined in the Proforest Common Guidance, Annex 1, p. 56).

The sustainable use of forest ecosystems and its resources is becoming increasingly relevant conservation topic, due to the great demand on its primary resource – wood. Forests are under threat due to their unplanned use (illegal logging, poaching, etc.), bad management practices, development of agriculture and infrastructure (clearing space for settlements, roads, dams, etc.). Hence the need for further promotion of forestry and selection of proper management measures. For that purpose, the Forestry Unit (FU) “Osogovo” – Kochani representatives, MES and Bulgarian forestry experts compiled the final version of the document for the identification and management of high conservation value forests (HCVFs) for this Forestry Unit (selected as a pilot area). The HCVF assessment process was further on also applied to the FU “Makedonska Kamenica”.

FU representatives, within their activities including HCVF identification training and monitoring of forest species, gained greater knowledge and strengthened their capacities. In November, Ponikva hosted a transboundary forum for exchanging knowledge, experiences and challenges, within the HCVF certification process, in which FU representatives of the two sides of the Osogovo Mountains took part.

ОСОГОВСКИ ПЛАНИНИ – ОТКРИВАЊЕ НА МОЖНОСТИТЕ ЗА РАЗВОЈ НА ТУРИЗАМ БАЗИРАН НА ПРИРОДНИ ВРЕДНОСТИ И НОВА СЕСИЈА ЗА МОНИТОРИНГ НА ЦИЦАЧИ

Долгогодишните проучувања на биолошката и пределската разновидност на Осоговските Планини ни овозможува да го препознаеме туристичкиот потенцијал кој планината го нуди. Во соработка со локалниот бизнис-сектор, локални невладини организации и менаџери на локалните ресторани и хотели, и претставници од велосипедските и планинарските друштва од регионот, се изработи Студија за потенцијалите за развој на туризам базиран на природните вредности на Осогово.

OSOGOVO MOUNTAINS – UNCOVERING THE DIAMOND IN THE ROUGH FOR NATURE-BASED TOURISM IN MACEDONIA AND HOSTING ANOTHER MAMMAL MONITORING SESSION

Long-term study of biological and landscape diversity of Osogovo Mountains allowed us to recognise the tourist potential offered by this mountain. The cooperation established with the local business sector, local NGOs and managers of restaurants and hotels, regional representatives of cycling and mountaineering clubs has yielded the development of a Study on the nature-based tourism development in Osogovo.

Во оваа фаза, најголем акцент е ставен на идентификација на велосипедски тури и развој на велотуризам, како дел од идниот туризам базиран на природни вредности. Трите утврдени велосипедски тури беа промовирани во октомври на прекуграничен форум каде 12 учесници-велосипедисти од Македонија и Бугарија имаа можност да ги испробаат турите и да ги пренесат своите искуства до клучните чинители во регионот. Форумот воедно беше и можност да се идентификуваат понатамошни партнери за соработка. Искуствата од турите ѝ беа претставени на јавноста со големо присуство на локални медиуми.

This phase highlighted the identification of cycling tours and cycle tourism as part of future nature-based tourism. The three identified cycling tours were promoted in October at a transboundary forum, where 12 participants from Macedonia and Bulgaria had the opportunity to try out the tours and share their experiences to the key stakeholders in the region, as a chance to identify future cooperation partners. Tour experiences were shared to the public, with major coverage by the local media.

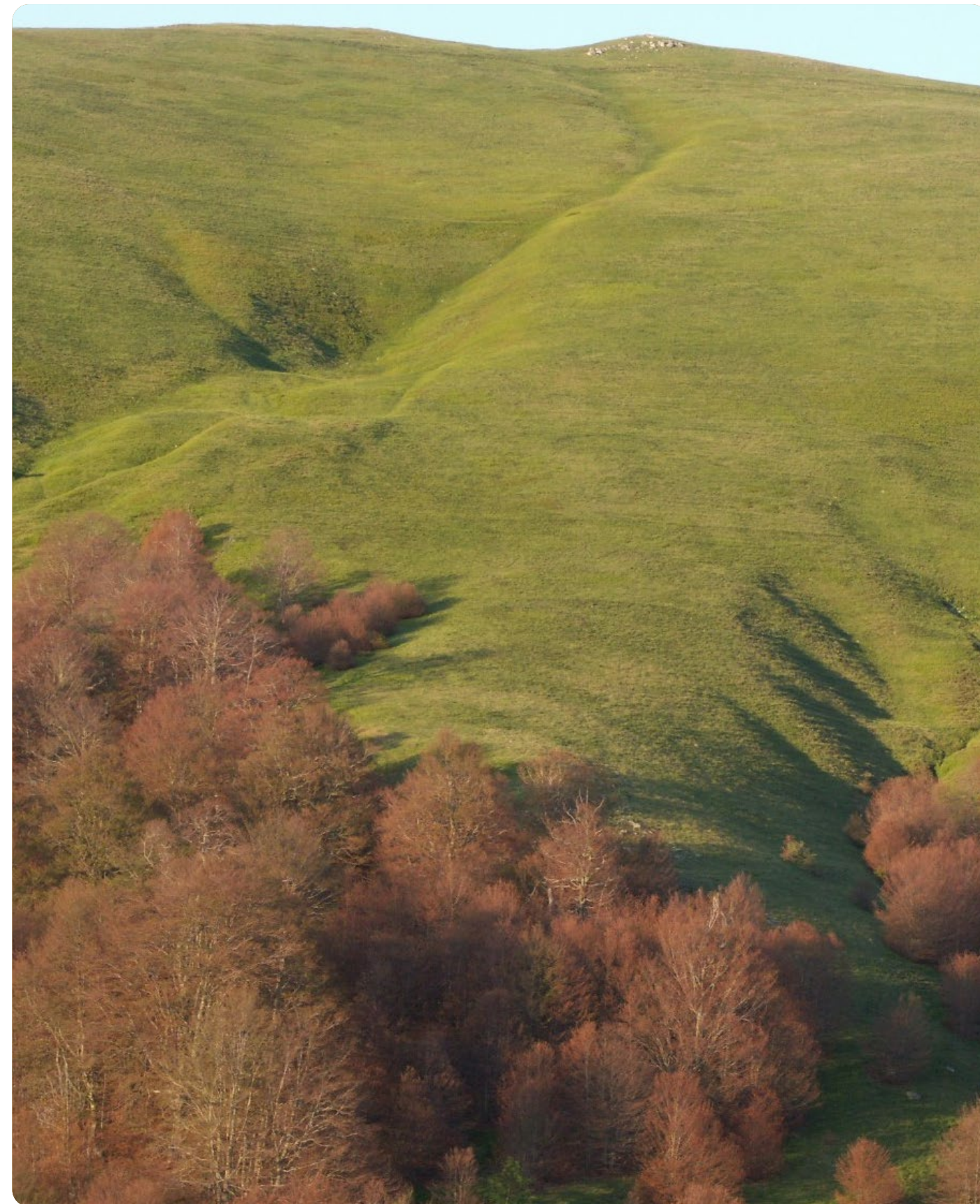

Покрај туристичкиот потенцијал на Осоговските Планини, активно се следеше популацијата на цицачите со поставување фотозамки на 32 различни локации на македонскиот дел од Осогово. За проверка на фотозамките одговорни беа членовите на мрежата за мониторинг на Осогово, кои за првпат фотографираа обичен твор, шакал и кафеава мечка.

Во периодот од мај до октомври, на барање на Министерството за земјоделство шумарство и водостопанство, МЕД и мониторинг мрежата се соочија со забрана на сесијата за мониторинг со камери. Реакцијата на Министерството беше неочекувана и ги засегна сите вклучени во процесот. Но, по период на преговори и дискусии помеѓу МЕД и Министерството забраната беше прекината, и мрежата успешно продолжи со мониторингот со камери од ноември. Овој инцидент го поттикна МЕД да организира чести средби и работилници со членовите на Мониторинг мрежата на Осогово на национално и прекугранично ниво со цел подобрување на соработката помеѓу членовите на мрежата на локално ниво, како и подобрување на соработката помеѓу членовите од двете земји.

Apart from the tourist potential of the Osogovo Mountains, another key component was the transboundary monitoring of the mammals populations using cameras – camera trapping (a total of 32 cameras alone were installed in the Macedonian part of Osogovo Mountains). The Osogovo Mt. monitoring network was responsible to control and check on the cameras, and this year they confirmed the presence of European polecat, golden jackal and brown bear on the mountain.

From May to October, as per request of the Ministry of Agriculture, Forestry and Water Economy, the camera-trapping session was stopped. This reaction from the Ministry was unexpected and it affected everyone included in the monitoring process. But, after negotiation meetings between MES and the Ministry, the monitoring session was open again and the Monitoring Network continued with the camera-trapping monitoring efforts from November onwards. Moreover, this incident inspired MES to organise more workshops and meetings to exchange knowledge and experience, both at national and international level, aiming to build on, improve and strengthen the collaboration and communication between the monitoring network participants.

Зачувување на критично загрозењот балкански рис

Saving critically endangered
Balkan lynx

БАЛКАНСКИ РИС ВО МАКЕДОНИЈА

Програмата за зачувување на балканскиот рис продолжува! Единаесетгодишниот континуитет и активната заложба на „рисаците“ (вработени, соработници, стажанти и волонтери) ги отворија вратите за четвртата фаза од оваа програма. Следејќи ја истата динамика, Програмата опфаќа работа на неколку полиња што МЕД смета дека се суштински за понатамошната заштита на ова критично загрозено животно. Во таа насока, покрај мониторинг и истражување, се работи на едукација, политики околу шумарството и ловството, заштитени подрачја, одржлив лов и борба против криволов, оперативност на проектот, како и ефективност на заштитените подрачја (НП „Маврово“).

BALKAN LYNX IN MACEDONIA

The Balkan Lynx Recovery Programme continues! The eleven years of continuity and active commitment of the “lynxers” (employees, associates, interns and volunteers) have open the gates to the Programme’s fourth phase. Following the same dynamics, the Programme encompasses work in several areas which MES sees as crucial to further protection of this critically endangered animal. In that respect, activities are conducted about education, policies on forestry and hunting, protected areas, sustainable hunting and fight against poaching, project operativeness, and protected area effectiveness (Mavrovo National Park).

Соработката со ловните друштва продолжи и понатаму. Имено, во ловиштето Тајмиште (источни падини на планината Бистра), во соработка со ловечкото друштво „Сокол-З“ од село Зајас, се спроведе опортунистичка сесија на фотозамки, неколку фотозамки беа ставени и на Стогово и Караорман. Податоците од овие замки (сликани 3 различни риса и голем број други цицачи), како и претходни податоци се во процес на публикување во меѓународни списанија.

Балканскиот рис е ставен во Прилог 2 на Бернската конвенција за зачувување на европскиот див свет и природните живеалишта. Оваа одлука беше донесена за време на 37. Состанок на Постојаниот комитет на оваа конвенција, кој се одржа во Стразбур, Франција, на 5 декември 2017 година. Албанското министерство за екологија даде предлог за оваа иницијатива, а тимот од МЕД за балканскиот рис го образложи и поддржа овој предлог со свои аргументи за време на состанокот.

Cooperation with hunting clubs continues. The hunting grounds of Tajmishte (eastern slopes of Mount Bistra), in cooperation with the hunting club “Sokol-Z”, village of Zajas, hosted an opportunistic session using camera traps on Stogovo and Karaorman. Camera-trap data (three different lynxes and numerous other mammals photographed) along with previous data are in the process of publishing in international magazines.

The Balkan lynx was listed in Annex 2 of the Berne Convention on the Conservation of European Wildlife and Natural Habitats. The decision was made at the 37th Standing Committee meeting in Strasbourg, France, on 5 December 2017. The Albanian Ministry of Ecology gave the proposal for the initiative, and the MES lynx team elaborated and supported this proposal by providing arguments at the meeting.

Најзначајните моменти од зимската сесија за мониторинг на балканскиот рис за 2017 година се случија во февруари, кога за првпат беше заловена Маја, засега единствената женка од вкупно петте заловени риса во Македонија. Овој успех МЕД го дели со членовите на мрежата за мониторинг (ловџии, ловочувари, ветеринари и други), како и со волонтерите и стажантите. Според податоците што скоро секојдневно ги добивавме од GPS-околувратникот, Маја ни овозможи да се запознаеме и со екологијата и биологијата на женка рис. Благодарение на GPS-податоците, пролетта го откривме и леглото на Маја со едно рисче во него.

Нов напредок и успех за 2017 година беше подобрената соработка со НП „Маврово“, со што нашите рисаии по подолга забрана за работа во паркот, конечно го продолжија мониторингот во 2017 година. Соработката се официјализираше со потпишување на Меморандумот за соработка помеѓу МЕД и Управата на паркот. Изготвениот Акциски план за заштита на рисот во Маврово уште од 2013 година почна да заживува повторно преку континуирани средби со Управата на паркот со цел планирање и реализација на приоритетните мерки.

The highlights of the 2017 Balkan lynx winter monitoring took place in February, marking the first capture of Maja – so far the sole female lynx out of the five lynxes captured in Macedonia. This success is shared by all of MES's monitoring network members (hunters, game wardens, veterinarians, and others), and also the volunteers and interns. Data gathered on a daily basis from Maja's GPS/GSM collar provide us insight into the ecology and biology of the female lynx. Owing to such data, last spring we discovered Maja's den housing a cub.

The 2017 milestone was the improved cooperation with the Mavrovo National Park, whereas our lynx experts, following the long-lasting ban on research activities in the park, finally resumed monitoring. The cooperation was officialised by signing a Memorandum of Cooperation between MES and the Park Administration. The 2013 Mavrovo Lynx Protection Action Plan was brought back to life through continuous meetings with the Park Administration in order to plan and implement priority measures.

Зачувување на значајните јадра за
биодиверзитет низ Македонија со
прекугранична соработка и мрежи од
локални соработници

Working across borders and with network
of local collaborators in establishing
biodiversity safe havens in Macedonia

ЗАШТИТА НА БИОДИВЕРЗИТЕТОТ
НА БАЛКАНОТ – ЗАЈАКНУВАЊЕ НА
СОРАБОТКАТА ДОЛЖ БАЛКАНСКИОТ
ЗЕЛЕН ПОЈАС

Забранетата зона по границите на некогашната Железна завеса, помеѓу Истокот и Западот, создала дивни предели кои кријат голем број ретки и загрозени видови. И границите на балканските земји, иако не биле директно зафатени од Студената војна, исто така биле чувани под строга контрола. Овие изолирани предели создале различни живеалишта кои меѓусебно се надополнуваат и поврзуваат на начин кој им дозволува природен развој и движење на дивите видови. Зелениот појас претставува глобален симбол за прекугранична соработка за заштита на непроценливата природа и за промоција на одржливиот развој.

Заштита на прекуграничната еколошка мрежа долж границите на Албанија, Бугарија, Грција, Косово, Македонија, Црна Гора, Србија, Турција и Романија е основната идеја зад овој проект преку подигнување на свеста за важноста на биолошката разновидност и заштитените подрачја долж Балканскиот зелен појас, истакнување на важноста на појасот и заштита на биолошката разновидност и еколошките мрежи во регионот, зголемена регионална поддршка на иницијативата со вклучување на локалните партнерски организации, а беше спроведена и анализа на ефикасноста на управувањето со заштитените подрачја НП „Галичица“, ПП „Езерани“ и СП „Преспанско Езеро“ преку алатката за следење на ефикасност на управување.

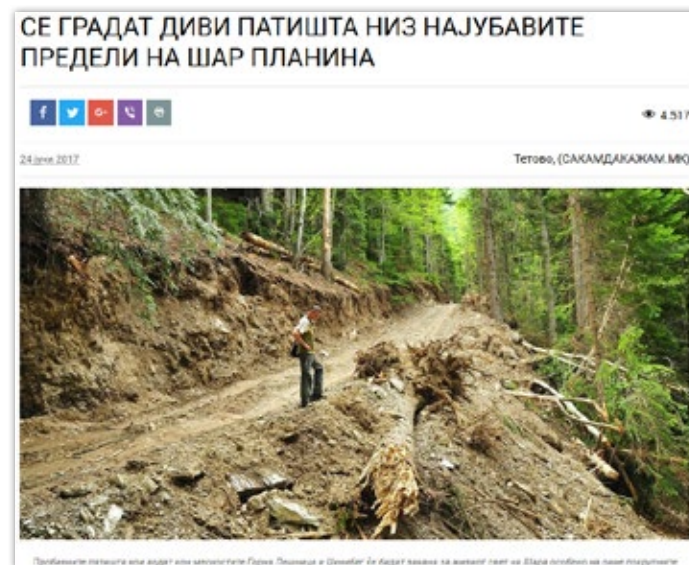
PROTECTING THE BIODIVERSITY IN
THE BALKANS – STRENGTHENED
COLLABORATION ACROSS THE BALKAN
GREEN BELT

The forbidden zone along the former “Iron Curtain”, dividing the East and the West, has created wildlife areas that shelter numerous rare and threatened species. Albeit not directly involved in the Cold War, the borders of the Balkan countries were kept under firm control. Such isolated areas have spawned diverse complementary and interconnecting habitats safeguarding the natural development and migration of wildlife. The Green Belt presents a global symbol of cross-border cooperation aimed at protecting the invaluable nature and promoting sustainable development.

Protection of the cross-border environmental network along the borders of Albania, Bulgaria, Greece, Kosovo, Macedonia, Montenegro, Serbia, Turkey and Romania is the raison d’être of this project, focusing on raising public awareness on the importance of biological diversity and protected areas along the Balkan Green Belt, emphasizing the significance of the belt and protecting region’s biodiversity and environmental networks, increasing regional support to initiatives by involving local partner organisations, whereas efficiency analysis about the protected areas management was implemented concerning Galichica National Park, Ezerani Protected Area and Prespa Lake Watershed, using the management efficiency tool.

„ПРИЈАТЕЛИТЕ НА ШАРА“ – ПОЗИТИВЕН ПРИМЕР ЗА НЕВЛАДИН АКТИВИЗАМ КОН ЗАЧУВУВАЊЕ НА ПРИРОДАТА

Локалниот активизам на членовите на платформата „Пријателите на Шара“ и оваа година го ширеа ентузијазмот за прогласување на Шара за национален парк. Како поддршка на нивните активности се изработија и низа експертски извештаи кои им ги збогатија активностите со податоци за Шара во однос на статусот на шумите и комерцијалните растителни видови и габите. Големо внимание се посвети на проблемот со загубата на шумите, поради што релевантни познавачи од Македонија изработија анализа за загубата на шумите на Шара. Податоците од ваквите анализи Пријателите ги користат за секоја нивна активност со цел подигнување на свеста кај одговорните и несовесните и нивниот однос кон овој важен шарпланински ресурс.

Пријателите на Шара силно и гласно реагираа против изградбата на диви патишта во месноста Лешница и Џинибег на Шар Планина.

Friends of Shara were vociferous against the construction of wild roads in Leshnica and Djinibeg, Shar Planina.

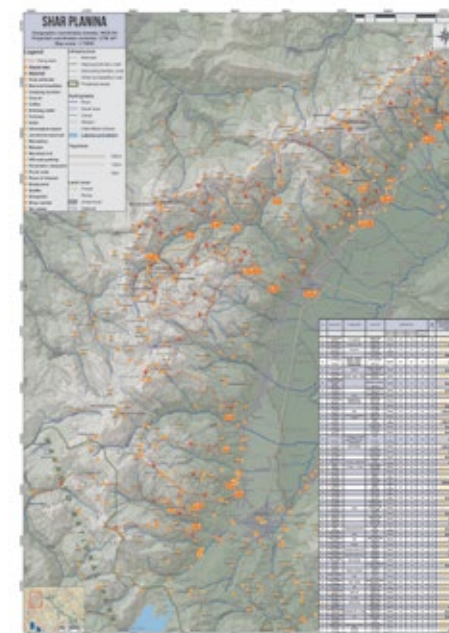
“FRIENDS OF SHARA” – POSITIVE EXAMPLE OF NGO ACTIVISM FOR NATURE CONSERVATION

By means of local activism, this year the members to the “Friends of Shara” platform once again spread enthusiasm about declaring Shar Planina a national park. Their activities were further supported with the preparation of a number of expert reports endowing their activities with data on Shar Planina as regards the status of forests and commercial plant and fungal species. Great attention was paid to forest loss, for which relevant stakeholders in Macedonia prepared analysis on this issue. Data acquired from the analysis are being used by the Friends in each of their activity in order to raise public awareness of the parties responsible and the unconscientious alike, regarding the treatment of Shar Planina’s important resource.

Проектот го имаше својот завршен настан во мај на Попова Шапка. На настанот свој говор и поддршка за прогласување на Шар Планина за национален парк даде и тогашниот министер за животна средина Башким Амети.

The Project saw its conclusion with an event in May on Popova Shapka. On this occasion, a speech and support was given by the then Minister of Environment, Bashkim Ameti.

Работата на „Пријателите на Шара“ стана видлива не само на национално, туку и на прекугранично ниво при што на низа настани во Албанија и Косово ја презентираа својата работа пред меѓународна публика.

Платформата „Пријателите на Шара“ и нивните активности особено доживеа популарност преку двете кратки видеа изработени од различни домашни продукции. Видеата активно се споделуваа на социјалните мрежи, а голема медиумска покриеност имаше и од локални и национални медиуми. За важноста на подрачјето говори и големата гледаност на видеата, кои беа претставени на социјалните мрежи (Фејсбук, Јутјуб) и на ЕХО фестивалот на планински филм.

The work of the “Friends of Shara” gained visibility not only at national, but also at transboundary level, whereas their activities were presented on numerous occasions in Albania and Kosovo before international audience.

The “Friends of Shara” platform and ensuing activities gained popularity through the two short videos made by various domestic productions. The videos were actively shared on the social media, while there was also significant media coverage by the local and national media. The many views of the videos shared on the social media (Facebook and YouTube) and the EHO Mountain Film Festival speak volumes about the significance of the area.

ПРОШИРУВАЊЕ НА МРЕЖАТА НА ЗАШТИТЕНИ ПОДРАЧЈА ВО ИСТОЧНА МАКЕДОНИЈА

МЕД е партнер во втората фаза од Програмата за зачувување на природата во Македонија (ПЗП), која се координира од страна на Фармахем, со поддршка на Helvetas Swiss Intercooperation, и претставува проект на Швајцарската агенција за развој и соработка (Swiss Agency for Development and Cooperation, SDC). Благодарейќи на програмата, МЕД има можност да биде дел од важни акции кои се однесуваат на компонентата за подобрување на состојбата на природните вредности во брегалничкиот регион. Сите активности беа спроведени во консултација со партнерите и преку вклучување на засегнатите страни.

Поткомпонента за заштитени подрачја

За воспоставување заштитени подрачја во брегалничкиот регион – активностите се базираа на развивање три можни сценарија за зачувување на природата врз основа на дефинирани критериуми и преку вклучување на засегнатите страни за што беше спроведена иновативна алатка со примена на методот Companion Modelling. Изборот на најсоодветното сценарио беше партиципативен, т.е. со целосна вклученост, подготвеност и поддршка на локалните заедници и клучни чинители. Изработка на потребната документација за прогласување и управување со селектираните заштитени подрачја се планира да се реализира во 2018/2019 година.

ENLARGING THE NETWORK OF PROTECTED AREAS IN EASTERN MACEDONIA

MES is a partner in the second phase of the Nature Conservation Programme (NCP) in Macedonia, coordinated by Farmahem and supported by Helvetas Swiss Intercooperation – a project by the Swiss Agency for Development and Cooperation (SDC). Owing to the Programme, MES has the opportunity to take part in important actions within the component on improvement of the status of natural values in the Bregalnica Region. All activities were implemented in consultation with the partners and with the involvement of stakeholders.

Sub-component on protected areas

Establishment of protected areas in the Bregalnica Region – activities were based on developing three possible scenarios on nature conservation according to pre-defined criteria and with the involvement of stakeholders, for which the Companion Modelling innovative tool was utilised. The selection of the most appropriate scenario was of participatory character, i.e. with utter involvement, readiness and support by the local communities and key stakeholders. The preparation of necessary documentation to declare and manage protected areas is planned to be realised in 2018/2019.

Поткомпонента за Натура 2000

За идентификација на предлог Натура 2000 подрачја во брегалничкиот регион беше спроведена десктоп-анализа преку ажурирање и синхронизирање на постојните бази на податоци која послужи како основа за изработка на прва нацрт листа со предложени потенцијални подрачја од Натура 2000 (Овче Поле, Долна Брегалница, Плачковица, Осоговски Планини и Малешевски Планини). Интензивни теренски истражувања за прибирање на потребните податоци за пополнување на стандардните податочни формулари (СДФ) ќе се спроведат во текот на 2018/2019 година.

Поткомпонента за рипариска вегетација

Како подготовка за спроведување ревитализација на рипариската вегетација во долниот тек на река Брегалница на потегот Софилари-Убого беше направено детално картирање на крајречните топови шуми и проценка на поврзаноста. Со цел селектирање на матични стебла за земање резници и нивно одгледување во расадник беа направени неколку посети за рекогносцирање на теренот и анализа на сопственоста на земјиштето со цел да се избегнат конфликтите при ревитализација на крајречниот појас.

Sub-component on Natura 2000

Identification of proposals for Natura 2000 sites in the Bregalnica Region was done through the implementation of desktop analysis by updating and synchronising existing database serving as the basis for developing the first draft list of proposed potential Natura 2000 sites (Ovche Pole, Lower Bregalnica, Plachkovica, Osogovo Mountains and Maleshevo Mountains). Intensive field research to collect needed data for filling out the Standard Data Forms (SDFs) will take place in 2018/2019.

Sub-component on riparian vegetation

Preparations to conduct riparian vegetation revitalisation in the lower course of the Bregalnica River, the area between Sofilari and Ubogo, included detailed mapping of the riparian poplar forests and assessment of connectivity. Several recognisance visits were conducted to select cuttings for planting stock and their cultivation in greenhouses and to analyse land ownership in order to avoid conflicts in riparian revitalisation efforts.

МЕД ОТВОРА НОВА ЛОКАЛНА КАНЦЕЛАРИЈА ВО ПРЕСПА

Долгогодишните заложби на МЕД во истражување на биолошката разновидност на Преспанското Езеро даваат потврда за неговиот статус како жариште на биодиверзитет. Во регионот активни беа и други организации кои се занимаваат со најразлични општествени и еколошки прашања поврзани со искористувањето на природните ресурси. Заемното признавање на Преспанското Езеро за жариште на биодиверзитет во Македонија беше поттик МЕД да ја отвори својата прва локална канцеларија во Преспанскиот регион. Ова се смета за важен чекор кон поинтензивно вклучување на засегнатите страни од регионот, бидејќи така се остава простор за потесна соработка со локалните власти, субјектите за управување со заштитени подрачја и локалното население заради одржување и подобрување на одликите на биолошка разновидност.

PRESPA LAKE – A PLACE WHERE MES PROMOTES ITS NEW LOCAL OFFICE

MES's long term investment in researching Prespa Lake biodiversity confirms its hotspot status. Other organisations were active in the region also, working on various social and environmental issues related to natural resource use. The mutual recognition of Prespa Lake as an important biodiversity hotspot in Macedonia, prompted MES to establish its first ever local office in the Prespa region. Establishing the MES local office is considered an important step in strengthening stakeholder involvement in the Prespa region, as it provides the opportunity to work more closely with the local government, protected area management entities and the local population towards sustaining and improving its biodiversity features.

Друштвото за заштита на Преспа (Society for Protection of Prespa, SPP), МЕД и Друштвото за заштита и зачувување на природната средина во Албанија (Protection and Preservation of Natural Environment in Albania, PPNEA) се еколошки организации од трите земји кои го делат Преспанското Езеро и кои ја основаа ПреспаНет, мрежа на НВО што работат на зачувување на ова сливно подрачје. Во изминатите години, организациите своите активности ги спроведуваа во тесна координација во насока на остварување на целите за управување со водите, заеднички мониторинг на биолошката разновидност, подготовка на стратегија за зачувување на Преспа и лобирање за одржливи пристапи, како и подигнување на јавната свест за прашања поврзани со животната средина. ПреспаНет и оваа година ја задржа својата традиција да го одбележува Светскиот ден на водни живеалишта во основните училишта во Ресен и подигнување на јавната свест преку дистрибуција на заедничкиот билтен и спроведување еколошка едукација во регионот.

Фондот за природа „Преспа-Охрид“ на МЕД му додели едногодишен грант за зајакнување на институционалните капацитети во Преспанскиот регион и за подготвителни активности за отворање на локалната канцеларија во Општина Ресен.

Подготвителни активности на ПОНТ

Петгодишната стратегија на ПОНТ и идните планови на МЕД беа претставени на состанокот со засегнатите страни.

Форумот за финансирање активности за заштита на животната средина во Преспа беше во улога на донаторски координативен состанок на којшто сите донатори од регионот разменуваа информации и ги дискутираа следните планови во насока на подобра координација и одвојување средства во иднина.

The Society for Protection of Prespa (SPP), MES and Protection and Preservation of Natural Environment in Albania (PPNEA) are three organizations from the three countries that share Prespa Lake and founded PrespaNet, an NGO network working towards the conservation of the Prespa Basin Watershed. In the past several years these organizations work in close coordination towards implementing the water management, biological diversity monitoring, Prespa Conservation Strategy and sustainable practice lobbying targets, alongside many environment protection awareness raising events and activities. Similar as the previous years, PrespaNet honored the tradition to mark the World Wetlands Day by organizing events in the local primary schools, distributing the network's bulletin in an effort to raise public awareness and conducting educational activities in the region.

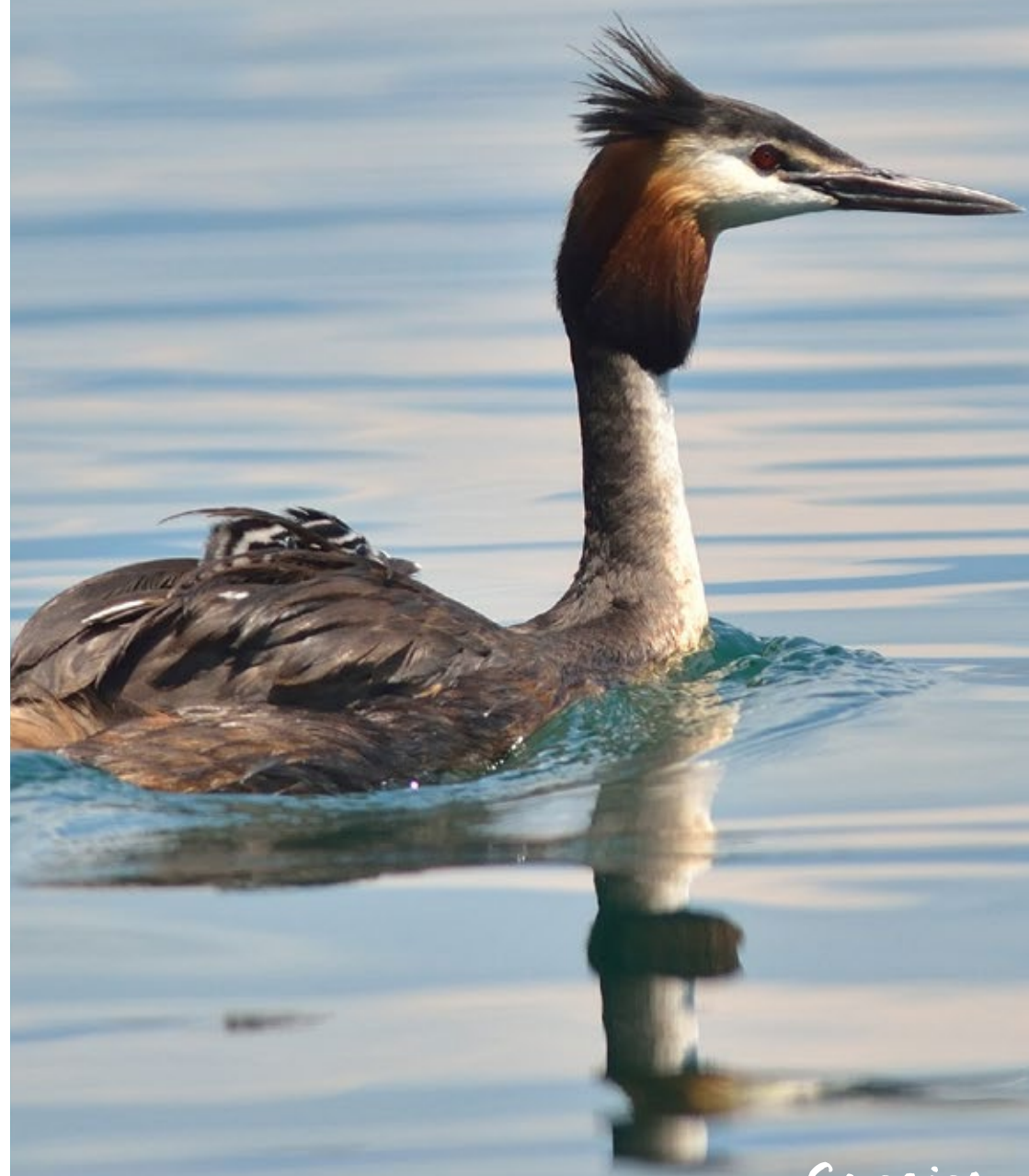
Prespa Ohrid Nature Trust (PONT) has granted MES an initial one-year grant for strengthening MES's institutional capacities in Prespa region and preparatory activities for opening the local office in the Municipality of Resen.

PONT preparatory activities

PONT's five-year strategy and MES' future plans in the Prespa region were presented on a stakeholder meeting.

Forum for Conservation funding in Prespa served as a donor coordination meeting where all donors working in the region exchanged information and discussed upcoming plans with a focus on better coordination and allocation of funds in the future.

Мониторинг на видови заеднички заложи од волонтери и соработници

Species monitoring
joint efforts with volunteers and stakeholders

Еден од основните принципи на работа на Друштвото е истражување на видови преку мониторинг на клучни популации на одредени видови (балкански рис, кадроглав пеликан, царски орел, воденичарче и голем северен нуркач), и со набљудување и пребројување на видови во соодветна сезона (како птиците гнездилки и птици кои презимуваат).

Капацитетите на МЕД, специфичноста на мониторинг методологиите кои се користат во работата на друштвото и навременото споредување на мониторингот налагаат соработка со надворешни соработници и волонтери. Такви примери се активностите каде речиси дваесет странски соработници и волонтери несебично го вложија своето време и знаење за собирање податоци од Македонија за Европскиот атлас за птици гнездилки, како и петнаесетината соработници од земјата и странство кои учествуваа во Среднозимскиот цензус на водни птици.

The Society's main principle of work rests on the exploration of species through monitoring their key populations (Balkan lynx, Dalmatian pelican, eastern imperial eagle, waterwheel plant and goosander), and through observing and counting species in the given season (breeding birds and wintering birds).

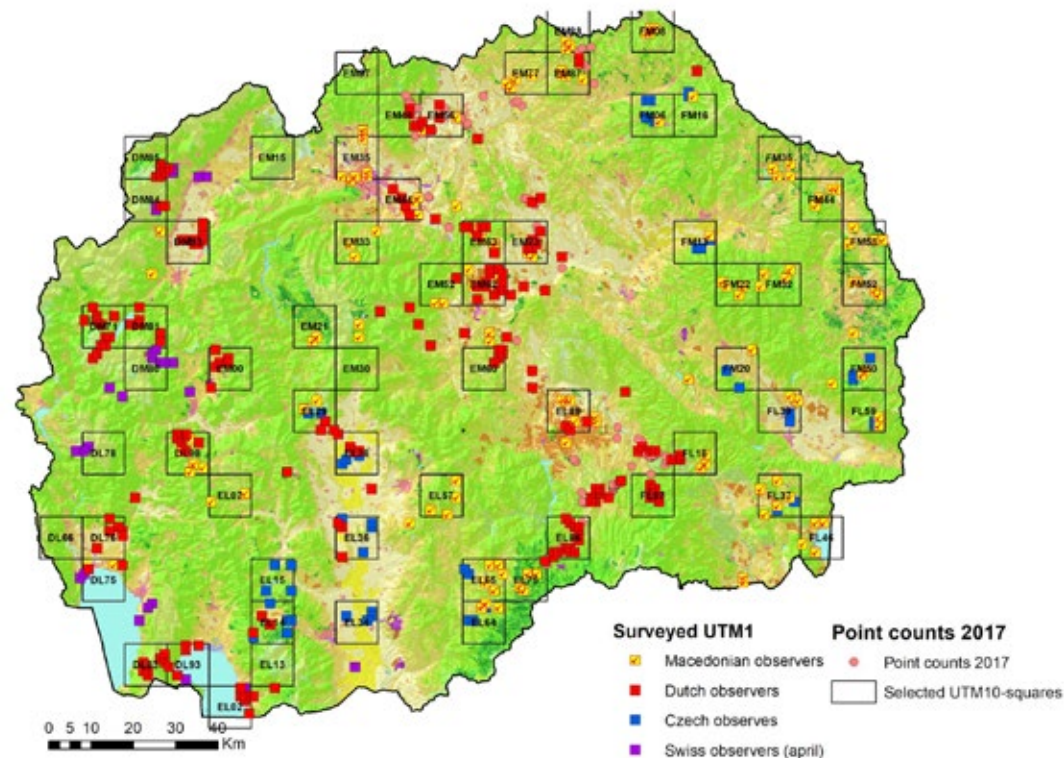
MES's capacities, the specificity of the monitoring methodologies applied and the timely comparison of monitoring necessitate cooperation with external associates and volunteers. Examples include activities in which almost twenty foreign associates and volunteers invested their time and knowledge in gathering data in Macedonia about the European Breeding Bird Atlas, also including around fifteen associates from the country and from abroad taking part in the Mid-Winter Waterfowl Census.

ПРИДОНЕС КОН СПРОВЕДУВАЊЕ НА ВТОРИОТ ЕВРОПСКИ АТЛАС НА ПТИЦИ ГНЕЗДИЛКИ, МАКЕДОНИЈА

Европскиот атлас за птици гнездилки е нов предизвик во развојот на орнитологијата во Европа и еден од најамбициозните проекти за картирање и моделирање на биолошка разновидност во светот. Новиот Атлас има за цел да ги прикаже промените во распространувањето на птиците гнездилки во Европа.

МЕД во изминатите четири години придонесува во изработката на Вториот европски атлас на птици гнездилки за Македонија. Две илјади и седумнаесеттата е последна година за спроведување на оваа активност и досега сумарно се собрани квантитативни податоци за птици на 20% од територијата на Македонија (со покриеност на сите типови живеалишта). Меѓународната поддршка за спроведувањето на теренските истражувања и собирање квантитативни податоци за птици гнездилки во Македонија беше најголема годинава – вкупно 18 странски соработници и волонтери придонесоа за ваквиот успех во теренската работа.

SECOND EUROPEAN ATLAS OF BREEDING BIRDS: CONTRIBUTION FROM MACEDONIA

The European Breeding Bird Atlas presents a new challenge in the development of ornithology in Europe and it is also among the most ambitious projects on mapping and modelling biological diversity worldwide. The new Atlas seeks to show the changes in the distribution of European breeding birds.

MES in the last four years has been making contributions from Macedonia towards developing the Second European Breeding Bird Atlas. The year 2017 was the final year to implement this activity, whereas, so far, quantitative data on birds have been gathered about 20% of the country's territory (covering all habitat types). This year saw the biggest international support for the implementation of field research activities and collecting quantitative data on breeding birds in Macedonia with a total of eighteen foreign associates and volunteers having their own share in the successful field work.

Во собирањето податоци за атласот се вклучија осумнаесет волонтери и странски соработници, кои претходно беа обучени за теренската методологија.

Eighteen volunteers and foreign associates trained in the field methodology were included in atlas data collection.

ПРЕБРОЈУВАЊЕ НА ПТИЦИ КОИ ПРЕЗИМУВААТ НА ВОДНИ И ВЛАЖНИ ЖИВЕАЛИШТА ВО МАКЕДОНИЈА

Езерата, реките, акумулациите и влажните живеалишта се најчестите водни тела кои птиците ги користат во зима. Тие се идеални показатели за состојбата на водното тело кое го користат – укажуваат на нивото и квалитетот на водата, достапноста на храна, човековото влијание и вознемирување, како и на промената или уништувањето на живеалиштата во самото водно тело.

Последователно, последните осум години МЕД го координира и спроведува пребројувањето на птиците кои презимуваат (зимски цензус на птици), која воедно е најстарата методологија за пребројување птици во светот (датира од 1967 година). За време на викендите од 14-15 јануари и од 21-22 јануари, МЕД со помош на своите национални и странски соработници и волонтери ги преброија птиците на следните водни тела: Преспанско, Дојранско и Охридско Езеро, акумулациите Мантово, Паљурци и Треска, и влажното живеалиште Гол во Јужна Македонија.

INTERNATIONAL WATERBIRD CENSUS IN MACEDONIA

Lakes, rivers, reservoirs, wetlands are the most frequently used temporary homes for the wintering waterbirds. They are the perfect indicators of the state of the waterbody – its water levels, water quality, food availability, human interference and disturbance, habitat alteration or deterioration etc.

For the eight year in a row, MES coordinates and implements the International Waterbird Census, the oldest running world census scheme (since its inception in 1967). On the weekends of the 14-15 January and 21-22 January, and with the help from our volunteers and national and foreign collaborators, the following waterbodies were censused: the lakes Prespa, Ohrid and Dojran, the reservoirs Mantovo, Paljurci and Treska and one temporary wetland Gjol in southern Macedonia.

Екстремните временски услови беа изненадување и за луѓето и за птиците – Дојранско Езеро речиси целосно замрзна и се претвори во природно лизгалиште (трет таков случај во пишаната историја на езерото), а привремено замрзнаа и притоците на Преспанското и Охридското Езеро. Ова се одрази на вкупната бројност на птици кои презимуваат на овие водни тела (бројот на птици беше за речиси 50% помал од дотогашниот просек), како и на видовиот диверзитет. Најголемите предизвици за птиците во овие екстремни временски услови беа недостапноста на живеалиштата (целосно или делумно заледени) и недостапноста на храна.

The harsh weather conditions were a surprise to all – birds and men – freezing Dojran Lake to a natural skating rink (third such case in the written history of the Lake) and temporarily freezing the tributaries flowing to Prespa and Ohrid Lake. And, as expected it reflected in the total numbers of individuals (with a near 50% decrease in the total bird count per waterbody as compared to the previous average) and wintering bird species occurring on the lakes. The biggest obstacle the harsh weather conditions had to the birds were the frozen and inaccessible foraging habitats and the lack of food availability.

Екстремните временски услови го отежнаа (и во случајот на Дојранско Езеро) и го одложија пребројувањето за следниот викенд. Дополнително, наредните два викенда се спроведе следење на влијанието на мразот на езерото и екстремните услови во езерото врз бројноста на птиците кои таму презимуваат. Истовремено, на Дојранско езеро беа присутни многу ловци кои дополнително го зголемуваа притисокот за преживување на птиците кои се наоѓаа таму.

The census on Dojran Lake (where the impact was most visible) was replicated in the following two weekends, as an effort to monitor the weather conditions' impact to the wintering birds total numbers. At the same time, an additional threat to the freezing birds was present – the hunters were maximizing the challenge of survival the birds were facing.

МЕД И ВРАБОТЕНИТЕ ОД ЗАШТИТЕНИТЕ ПОДРАЧЈА ВО ЗАЕДНИЧКИ МОНИТОРИНГ

Голем исчекор во спроведувањето редовен мониторинг на одбрани клучни видови и живеалишта беше остварен во рамки на прекуграничниот проект предводен од ГИЗ, „Зачувување и одржливо користење на биодиверзитетот на Преспанско, Охридско и Скадарско Езеро“.

Главната цел на проектот е прекугранично управување со природните ресурси во склад со целите на ЕУ за заштита на животната средина и биодиверзитетот, имајќи ја предвид важноста на биодиверзитетот како битен показател за квалитетот на езерскиот екосистем. Проектот се спроведе со воспоставување шеми за прекуграничен мониторинг со цел зачувување на одделни видови и живеалишта на Преспанско, Охридско и Скадарско Езеро. Шемите за мониторинг беа дополнети со целни обуки и активности за зајакнување на капацитетите на НВО и релевантните владини тела заради воспоставување унифицирана и долгорочна шема за мониторинг.

MES AND PROTECTED AREA STAFF IN JOINTLY MONITORING

Big step forward in conducting regular monitoring of selected key species and habitats was done within the transboundary project led by GIZ, “Conservation and Sustainable Use of Biodiversity at Lakes Prespa, Ohrid and Shkodra/Skadar” (CSBL).

The overall objective of the CSBL project is to manage the natural resources on a transboundary basis and in compliance with EU environmental and biodiversity protection targets, considering the importance of biodiversity as a relevant indicator for the quality of lake ecosystems. It was implemented by setting up a transboundary monitoring schemes for the conservation of selected species and habitats at Lakes Prespa, Ohrid and Skadar. The monitoring schemes were coupled with targeted training and strengthening the capacity of conservation NGOs and relevant governmental authorities in order to establish unified, long-term biodiversity monitoring scheme.

Најголемата придобивка од оваа прекугранична активност е заедничката работа со вработените од заштитените подрачја Езерани, Галичица и Преспанското Езеро. Редовниот мониторинг на клучни видови и живеалишта е дел од постојните планови за мониторинг на заштитени подрачја, но сепак тој ретко се спроведува од страна на вработените. Врз основа на сознанијата од мониторингот и постојните планови за управување со заштитени подрачја се предложија конкретни активности за зачувување, при што се даде и проценка на нивната изводливост.

The biggest benefit of this transboundary activity is of course the joint work with the protected areas staff from Nature Park Ezerani, Galicica and Prespa Lake. Regular monitoring of key species and habitats is part of the existing management plans of protected areas, and yet it is rarely being conducted by the management staff. Based on the findings of the monitoring and existing management plans for protected areas, tangible conservation actions were proposed and their feasibility assessed.

МЕД се фокусира на Охридско и Преспанско Езеро, односно на акватичните видови, како видрата, кадроглавиот и обичниот пеликан, цуцулестиот нуркач, големиот и малиот корморан, сивата чапја, патката превез, големиот северен нуркач, неколку видови вилински коњиња (*Erythronia najas*, *Brachytriton pretense*, *Leucorrhinia pectoralis*, *Cordulia aenea*), македонскиот мрmoreц, жолтиот мукач, и околните водни живеалишта (со Natura2000 кодови 3150 Природни еутрофни езера со *Magnopotamion* или *Hydrocharition*, и 7210 Алкални блата со *Cladium mariscus* и видови од *Caricion davallianae*).

MES was focused on Lakes Ohrid and Prespa, more specifically aquatic species, such as the European otter, Dalmatian and white pelicans, great crested grebe, great and pygmy cormorant, grey heron, red crested pochard, common goosander, several dragonflies species (red-eyed damselfly, hairy hawkler, large white-faced darter, downy emerald), the Macedonian crested newt, yellow-bellied toad, and adjacent habitats like wetlands, and several habitats (with Natura2000 codes 3150 Natural eutrophic lakes with *Magnopotamion* or *Hydrocharition*-type vegetation, and 7210 Calcareous fens with *Cladium mariscus* and species of the *Caricion davallianae*).

Ја славиме природата

Celebrating nature

Со цел да се запре загубата на биолошката разновидност и да се одржи благосостојбата на луѓето, потребно е темелно познавање на природата со сите нејзини компоненти, од една, и потребите на општеството, од друга страна. Современите текови налагаат подобрани вештини помеѓу оние кои ги креираат политиките, клучните чинители на национално ниво и локалното население. МЕД се залага кон решавање предизвици насочени кон зачувување на биолошката разновидност, со вклучување на јавноста, локалното население и клучните чинители во спроведување на своите стратешки цели. Сепак оваа мисија би била невозможна доколку поврзаноста на луѓето и природата не се гледа како една целина.

Preventing biodiversity loss and maintaining people's well-being requires thorough knowledge of nature with all its components, on the one hand, and the needs of society, on the other. Modern trends necessitate improved skills among policymakers, key stakeholders at national level and the locals. MES strives to resolving challenges in biodiversity conservation, by involving the public, the locals and key stakeholders in the implementation of their strategic goals. This mission, however, would be impossible unless the bond between people and nature is seen in a unified way.

ДЕН НА ВОДНИТЕ ЖИВЕАЛИШТА

Водните живеалишта претставуваат збиралиште на биодиверзитет кои го подобруваат квалитетот на животот за човекот. Светскиот ден на водните живеалишта претставува глобален настан што се случува секоја година на 2 февруари, денот кога е усвоена Конвенцијата за водни живеалишта (позната и како Рамсарска конвенција) во 1971 година.

Во таа насока и МЕД го прослави овој ден со едукативен настан во Преспа. Заедно со децата од ОУ „Гоце Делчев“, ги проверивме нашите знаења за функциите на водните живеалишта преку интересен квиз и дознавме како нè штитат од природни катастрофи.

RAMSAR DAY

Wetlands are confluence of biological diversity which improve man's quality of life. The Ramsar Day is a global event taking place each year on 2 February, the day when the Convention on Wetlands (also known as the Ramsar Convention) was adopted in 1971.

In that respect, MES celebrated the day by organising an educational event in Prespa. Together with the students of the “Goce Delchev” Primary School we tested our knowledge about the functions of wetlands through internal quiz and found out how these habitats protect us from natural disasters.

СВЕТСКИ ДЕН НА ПТИЦИ ПРЕСЕЛНИЦИ

Птиците преселници се показатели за здрава планета и функционални екосистеми бидејќи нивната миграција ги поврзува континентите. Светскиот ден на птиците преселници е кампања која ги слави птиците преселници и повикува на нивна подобра заштита.

Македонското еколошко друштво и оваа година организира настани за да потсети на заканите со кои се соочуваат птиците преселници и која е нашата улога. Под мотото „Скопје сака птици“, настан што се одржи на 14 мај во Градскиот парк, МЕД со скопјани го прослави пристигнувањето на птиците преселници и им посака успешно гнездење. Активностите вклучуваа квизови, игри, креативни задачи и набљудување птици.

WORLD MIGRATORY BIRD DAY

Migratory birds are indicators of a healthy planet and functional ecosystems, since their migration bridges continents. The World Migratory Bird Day is a campaign celebrating migratory birds and call for their better protection.

This year, too, the Macedonian Ecological Society organised events to serve as a reminder of the threats faced by migratory birds and our role in this context. Under the motto “Skopje Loves Birds”, an event that took place on 14 May in the City Park, MES and the citizens of Skopje celebrated the arrival of migratory birds, wishing them successful nesting. Activities included quizzes, games, creative tasks and bird watching.

ДЕН НА БИОЛОШКАТА РАЗНОВИДНОСТ

Секоја година 22 мај ширум светот се прославува како Ден на биолошката разновидност. МЕД во соработка со МЖСПП и Канцеларијата на УНЕП во Виена го одбележаа овој значаен ден со низа настани, а во фокусот ставена беше богатата биолошка разновидност и можностите за одржлив туризам на Шар Планина. Преку повеќе активности за подигање на јавната свест (предавања во основните училишта, пешачка тура до Лешничкиот Водопад, и јавно излагање) и два пропратни настани (изложба насловена како „Уметност во природа“ и панаѓур на локална храна), МЕД беше предводник на активности за промовирање можности за заемно поврзување, преку коишто биодиверзитетот и одржливиот туризам на Шара би можеле да се понудат со цел да се зајакне економскиот раст кај локалното население.

На Шар Планина присуствуваа над 80 учесници, претставници од околу 50 организации, институции и здруженија од регионот и пошироко, приватни производители, училишта и заинтересирани страни. Од страна на децата беа изготвени над 40 цртежи. Награди им беа доделени на трите најдобри ученици што учествуваа на ликовниот натпревар „Уметност во природа“. На панаѓурот за храна претставени беа над десет различни јадења.

More than 80 participants, representatives of about 50 different organizations, institutions, associations and societies from the region and wider, individual producers, schools and interested parties were present on Shar Mountain. More than 40 drawings were prepared from children. Three awards were given to the best three students that took part on the “Art in Nature” competition. More than 10 different traditional meals were presented at the food fair.

ДЕН НА ЖИВОТНАТА СРЕДИНА

Уште еден ден што секоја година се празнува во светот е Светскиот ден на животната средина – и тоа на 5 јуни. Уште од неговото воспоставување во 1973 година, ширум светот се организираат најразлични активности заради подигање на јавната свест околу прашања поврзани со водата, почвата, воздухот, и сиот жив свет. Овогодинашната темата беше „Поврзете се со природата“, а МЕД притоа имаше предвидено неколку активности во Тетово и во Скопје. Активностите беа од разновиден карактер и вклучуваа многу засегнати страни и претставници на јавноста: еколошки пикник проследен со акција за расчистување во селското основно училиште близу Тетово, велосипедска тура и изградба на пермакултурна градина заедно со основците од Тетово. Официјалниот дел од прославата вклучуваше и попладневна проекција на документарен филм во Тетово, по што следуваше ноќен настан во дендропаркот на Шумарскиот факултет, којшто беше осветлен во зелено.

На настаните во Тетово и во Скопје учествуваа над 140 учесници од околу 40 земји, институции и здруженија од регионот и пошироко, како и училишта и заинтересирани страни. Во основното училиште во Тетово подигнати беа две органски градини и една градина за компост.

More than 140 participants, representatives of about 40 different organisations, institutions, associations and societies from the region and wider, schools, interested ones attended the events in Tetovo and Skopje. Two organic gardens and one compost garden for were prepared in a primary school in Tetovo.

WORLD ENVIRONMENT DAY

Another event is the celebration of the World Environment Day – celebrated each year on 5 June. Since its inception in 1973, many different activities are organized around the world to raise public awareness about environmental issues related to water, soil, air, and all biota. The topic of 2017 was “Connect with Nature” and MES envisaged several activities in Tetovo and in Skopje. The activities were diverse and involved a wide range of stakeholders and members of the public: from environmental picnic followed by a clean-up activity in a primary school in a village near Tetovo, to cycling tour followed by constructing of permaculture gardens involving primary school pupils from Tetovo. The more official part of the celebration involved a documentaries screening afternoon event in Tetovo, followed by a late night event at the Faculty of Forestry’s dendropark – which was lit up in green.

ДЕН НА ЗЕЛЕНИОТ ПОЈАС

Иницијативата „Европски зелен појас“ цели кон зачувување на значајните предели во Европа кои се зачувале благодарение на намаленото движење за време на Студената војна по границите на некогашната Железна завеса помеѓу Истокот и Западот.

МЕД го одбележа „Денот на зелениот појас“ со низа активности и изложба на фотографии од Зелениот појас во Градскиот парк во Скопје. Настанот вклучуваше интерактивни игри кои се одвиваа на повеќе локации околу езерцето и најмладите добија можност да научат нешто повеќе за животот на рисот, инсектите, птиците и дрвјата. Исто така, беа доделени награди на победниците на овогодинашниот фотоконкурс на тема „Балканскиот зелен појас“.

GREEN BELT DAY

The Green Belt initiative aims at conserving important sites in Europe, maintained due to reduced movement during the Cold War along the borders of the former Iron Curtain, dividing the East and the West.

MES celebrated the Green Belt Day with numerous activities and thematic photography exhibition in the Skopje City Park. The event encompassed interactive games taking place on several locations around the lake, whereas youngsters were given the opportunity to learn something more about the life of the lynx, insects, birds and trees. Prizes were also awarded to this year’s winners of the Balkan Green Belt-themed photo contest.

Едукација за природа

Education for nature

Недостатокот на еколошко образование во Македонија е резултат на лошата институционална свест за заштитата на животната средина. МЕД е организација која е насочена кон науката, но едукацијата е еден од столбовите на нашата мисија. Едукацијата сега е дел од сите наши напори и нашите најдобри резултати се постигнати во соработка со локални заедници кои имаат високо ниво на свесност и познавања. Целта на МЕД е да се подигне нивото на еколошкото образование во Република Македонија, да се прошират знаењата на различни целни групи за прашања поврзани со екологијата и да се подигне јавната свест за еколошките прашања.

The lacking environmental education in Macedonia ensues from the poor institutional awareness about environmental protection. Although a science-oriented organisation, MES sees education as pivotal to its mission. It now presents an integral part of every effort, and our best results are achieved in cooperation with the local communities with high levels of awareness and knowledge. MES's goal is to promote environmental education in the Republic of Macedonia, extend the knowledge in various target groups on environmental issues and raise the awareness.

ЕРАЗМУС+

Проектот „Природата овозможува подобар живот“ се стреми кон подобрување на еколошкото образование на најмладите ученици (од градинка до петто одделение) со цел да се развијат интерес и врска со природата. Во активностите се користат иновативни и релевантни наставни материјали за воспитувачи и наставници, како и поддршка за нивното вклучување во постоечките наставни планови.

Во таа смисла, МЕД со партнерите го започнаа процесот на подготвување материјали за едукација во природа и училница, за што се одржа координативен состанок заради анализа на подготвените материјали, а се подготви и мобилна апликација за птици преселници за деца.

ERASMUS+

The project dubbed “Empowering Teachers and Pupils for a Better Life through Nature” strives to improve ecological education for the youngest (children from kindergarten to fifth grade) in order to develop interest and bond with nature. Activities include innovative and relevant education materials, as well as support for their integration into existing curricula.

In that respect, MES and its partners have initiated the process to prepare education in the classroom and in nature, for which a coordination meeting was held to analyse prepared materials, whereas a mobile application on migratory bird intended for children was prepared.

ПРОЛЕТТА ДОАЃА!

„Пролетта доаѓа“ е меѓународен проект кој ги поттикнува децата да остварат силна и трајна врска со природата преку запознавање со птиците преселници и придонесување за нивната заштита. Произлегува од потребата да се создаде свесност и страст за зачувување на биолошката разновидност меѓу младите луѓе во Европа и Африка.

МЕД беше активен на тој план и спроведе одржување на едукативни презентации во училишта, ги прослави Денот на штркот во Чешиново и Денот на птиците преселници во Скопје – Скопје сака птици, а го одржа и првиот мониторинг на гнезда на штркови спроведен од страна на локално население. Воедно се изврши и мониторинг на пиштарки во Скопје и мониторинг на колонии на пчеларки во Чешиново-Облешево, како и обука за волонтери на МЕД за подготвување едукативни материјали и управување со веб-страницата на „Пролетта доаѓа“.

SPRING ALIVE!

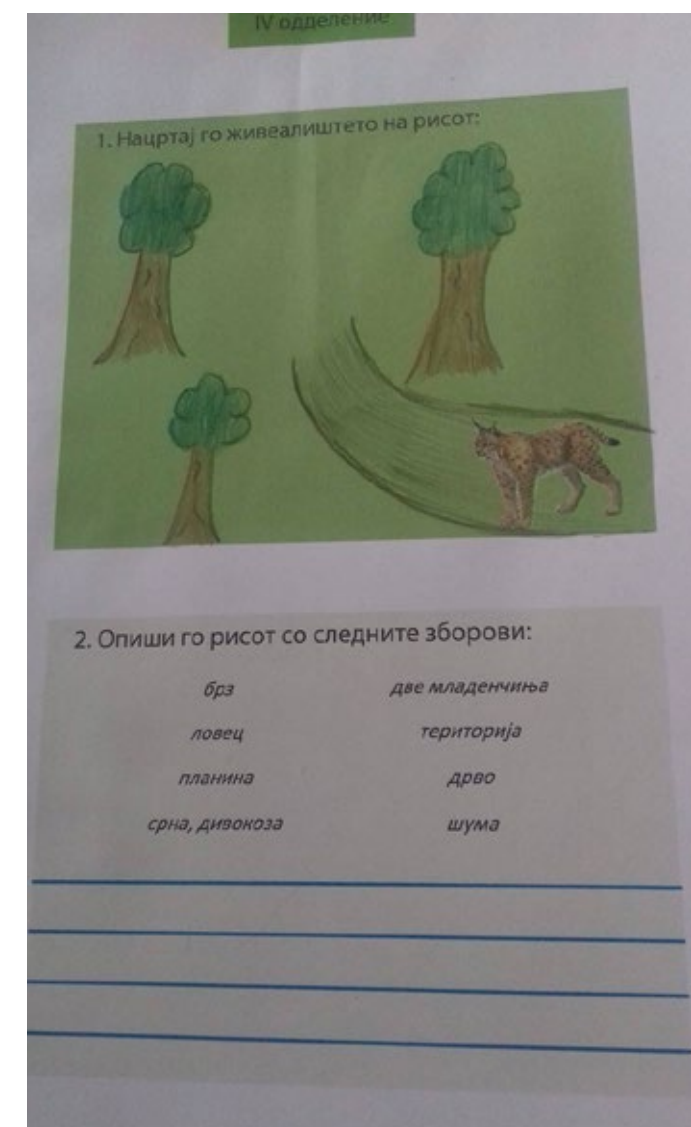
Spring Alive is an international project encouraging children to forge strong and lasting bond with nature through getting to know migratory birds and contributing to their protection. This emerges from the need to create awareness and passion to conserve biological diversity among the youth of Europe and Africa.

MES was active in that sense and implemented educational presentations in schools, celebrated the Stork Day in Cheshinovo-Obleshevo and the Migratory Bird Day in Skopje – Skopje Loves Birds, and it also held the very first stork nest monitoring conducted by the local population. In addition, monitoring of common swift in Skopje and European bee-eater in Cheshinovo-Obleshevo was implemented, as well as training of MES volunteers on preparing educational material and managing the Spring Alive website.

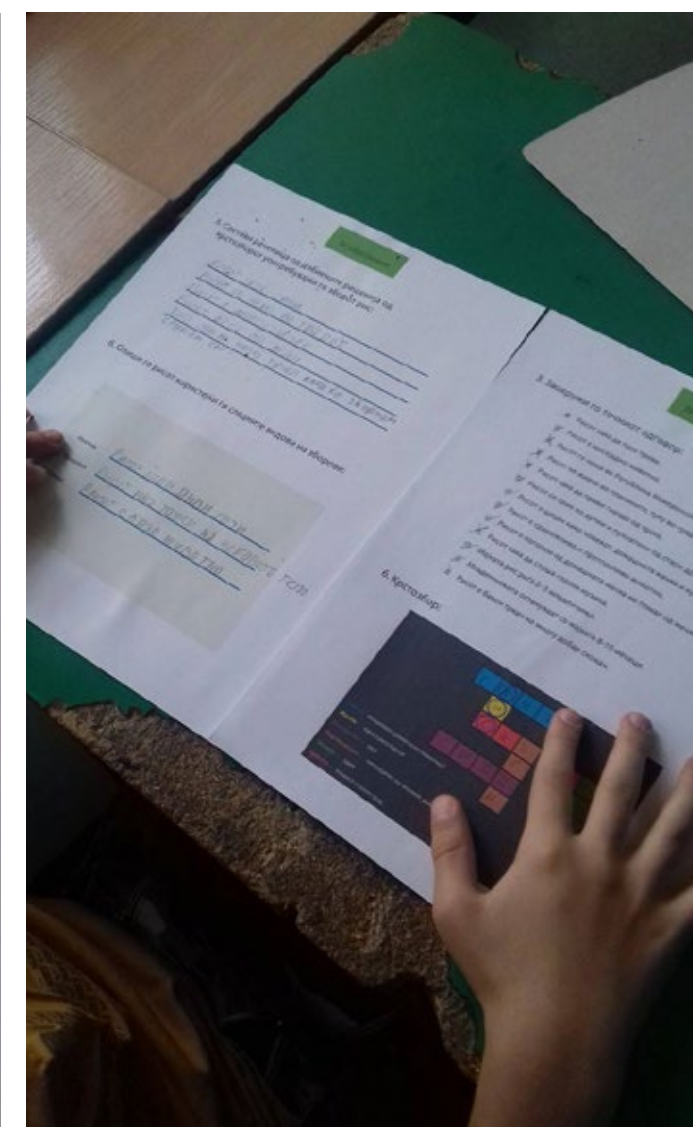
ЗАПОЗНАЈ ГО БАЛКАНСКИОТ РИС!

Стратегијата за едукација во рамки на Програмата за закрепнување на балканскиот рис во Македонија има за цел да го спроведе едукативниот пакет подготвен уште во 2015 година. Така, во 2017 година посетени беа неколку основни училишта во подножјето на планината Јабланица. Вкупно 600 деца стекнаа знаења за балканскиот рис. Покрај тоа, неколку учители од Демир Хисар, Охрид и Ресен се обучија за спроведување на едукативниот пакет. Тие добија папки со задачи и презентација за започнување на активноста во нивните основни училишта.

MEET THE BALKAN LYNX!

The Education Strategy within the Balkan Lynx Recovery Programme in Macedonia seeks towards implementation of the educational package prepared ever since 2015. Hence, in 2017 visited were several primary schools at the foot of Jablanica Mountain. A total of 600 children gained knowledge about the Balkan lynx. Moreover, several teachers from Demir Hisar, Ohrid and Resen were trained to implement the educational package. The teachers were given folders containing tasks and presentations to initiate such activities in primary schools.

Финанси

Finances

ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАЈ

FINANCIAL REPORT

Активностите на МЕД во текот на 2017 година беа поддржани од страна на неколку меѓународни организации и фондации.

Почетната финансиска состојба на МЕД на 01.01.2017 беше 3.771.662,00 денари (пренесени од 2016 година за реализација на тековни проекти), додека крајна состојба на 31.12.2017, беше 9.551.928,00 денари. Вкупниот приход за 2017 година беше 20.178.722,00 денари, а вкупните трошоци изнесуваа 14.306.889,00 денари. Овие фондови беа употребени за имплементација на проекти во текот на годината, а некои од нив продолжуваат да се спроведуваат и во текот на 2018 година.

Годишните приходи на МЕД прикажани се на следната табела:

ПРИХОДИ / TYPE OF INCOME	ИЗНОС (МКД) / AMMOUNT (MKD)
Приходи од камати и позитивни курсни разлики <i>Interest incomes and positive exchange rate difference</i>	29.973,00
Приходи од донации <i>Donations income</i>	51.248,00
Приходи од проектни грантови <i>Project grants incomes</i>	19.255.236,00
Приходи од надомест <i>Compensation income</i>	85.513,00
Приходи од членарини <i>Membership fee income</i>	7.600,00
Приходи од консултантски услуги <i>Consultancy services income</i>	749.152,00
Пренесени средства од минатата година <i>Remaining funds from the previous year</i>	3.771.662,00
ВКУПНО / TOTAL	23.950.384,00

Throughout the year 2017, MES's activities were supported by a number of international organizations and foundations.

MES's ending balance on 1 January 2017, amounted to MKD 3,771,662.00 (transferred from 2016 for the purpose of future project implementation), whereas on 31 December 2017, recorded balance amounted to MKD 9,551,928.00. The total income for 2017 was MKD 20,178,722.00, with final expenditure costs summing up to MKD 14,306,889.00. These funds were used for project implementation throughout the year, and a few of the projects are planned to continue to be implemented throughout 2018.

MES's annual income is presented in the table below:

Трошоците за 2017 година според завршната сметка се претставени кумулативно во табелата подолу:

The cumulative costs according to the final calculations for 2017 are presented in the table below:

ТИП НА РАСХОД / TYPE OF OUTCOME	ИЗНОС (МКД) / AMMOUNT (MKD)
Плати за вработени (координатори, асистенти на проекти и сл.) <i>Employees' salaries (project coordinators, project assistants etc.)</i>	6.500.423,00
Помошен материјал за проектни активности (вклучувајќи и камери, GPS-уреди и сл.) <i>Project implementation assets (fieldwork equipment, cameras, GPS gadgets etc.)</i>	259.334,00
Канцелариски материјал и канцелариска опрема <i>Office equipment and office expendables</i>	348.198,00
Транспортни трошоци (бензин, патарина, автобуски карти, авионски карти, патни трошоци за учесници) <i>Transportation (petrol, pay-toll, bus tickets, airplane tickets, business travel expenses)</i>	905.983,00
Трошоци за комуникациски услуги (ПТТ, Интернет и сл.) <i>Communication services (postal services, Internet etc.)</i>	29.724,00
Трошоци за исплатени хонорари врз основа на договори <i>Contract fees</i>	3.126.247,00
Дневници и данок за дневници <i>Per diems and per diem related taxes</i>	178.648,00
Трошоци за кирија и режиски трошоци (наем на деловен простор, наем на сали и опрема за конференции, режиски трошоци за канцеларија – струја, парно греење, вода и други комунални трошоци) <i>Rental expenses and overheads (business conference and office space rental, office overheads- electricity, water supply and other communal services)</i>	419.536,00
Банкарски провизии и негативни курсни разлики <i>Bank provisions and negative exchange rate balance</i>	59.699,00
Останати трошоци (правни, ревизорски, нотарски и други услуги) <i>Legal, auditor, notary and other services)</i>	276.021,00
Данок на имот <i>Estate taxes</i>	13.572,00
Одржување на возила, компјутерска опрема и инвентар <i>Car, computer equipment and inventory maintenance</i>	254.543,00
Трошоци за хотелски услуги и освежување <i>Hotel accommodation and beverages</i>	950.535,00
Трошоци за репрезентација и освежување <i>Conference catering and beverages</i>	168.417,00
Трошоци за продукција на информативни и едукативни материјали (копирање, печатење, укоричување) <i>Production of informative and educational outreach material (copying, printing, binding)</i>	283.121,00
Субгрантирање по основ на договори <i>Sub-granting contracts</i>	312.100,00
Трошоци за котизации и членарини <i>Registration and membership fees</i>	57.986,00
Останати расходи <i>Other expenses</i>	162.612,00
ВКУПНО РАСХОДИ / TOTAL EXPENDITURE COSTS	14.306.699,00

АДРЕСА СЕДИШТЕ:
Архимедова број 5,
1000 Скопје,
Македонија

HEADQUARTERS ADDRESS:
Arhimedova number 5,
1000 Skopje,
Macedonia

АДРЕСА КАНЦЕЛАРИЈА:
Борис Трајковски
улица 7 број 9А

OFFICE ADDRESS:
Boris Trajkovski
street 7 number 9A

+389 (0)2 2402 773
моб./cell. +389 (0)78 371 175

contact@mes.org.mk

www.mes.org.mk

instagram.com/macedonian.ecological.society

facebook.com/MES.org.mk

twitter.com/@ContactMES

ДИРЕКТОР НА КАНЦЕЛАРИЈА

Робертина Брајаноска

CEO

Robertina Brajanoska

ПРОГРАМА ЗА ЗАЧУВУВАЊЕ НА ДИВИ ВИДОВИ

Диме Меловски, раководител на програма

WILDLIFE CONSERVATION PROGRAMME

Dime Melovski, Programme Manager

Ѓорѓе Иванов, раководител на проект

Gjorgje Ivanov, Project Manager

Александар Стојанов, раководител на проект

Aleksandar Stojanov, Project Manager

Богољуб Стеријовски, асистент на проект

Bogoljub Sterijovski, Project Assistant

ПРОГРАМА ЗА ЗАШТИТА НА РАСТЕНИЈА И ЕКОСИСТЕМИ

Наталија Меловска, раководител на програма

PLANT AND ECOSYSTEM PROTECTION PROGRAMME

Natalija Melovska, Programme Manager

ПРОГРАМА ЗА ПРОУЧУВАЊЕ И ЗАШТИТА НА ПТИЦИ

Данка Узунова, раководител на проект

BIRD STUDY AND PROTECTION PROGRAMME

Danka Uzunova, Project Manager

ПРОГРАМА ЗА АГРОЕКОЛОГИЈА

Александра Тодоровска-Апостолова

AGROECOLOGY PROGRAMME

Aleksandra Todorovska-Apostolovska

ПРОГРАМА ЗА УПРАВУВАЊЕ СО ЗАШТИТЕНИ ПОДРАЧЈА

Деспина Китанова, раководител на програма

MANAGEMENT OF PROTECTED AREAS PROGRAMME

Despina Kitanova, Programme Manager

Даниела Заец, асистент на проект

Daniela Zaec, Project Assistant

ПРОГРАМА ЗА ЕКОЛОШКА ЕДУКАЦИЈА

Светлана Пејовиќ, раководител на програма

ENVIRONMENTAL EDUCATION PROGRAMME

Svetlana Pejovikj, Programme Manager

ПРОГРАМА ЗА ГИС-АНАЛИТИКА И УПРАВУВАЊЕ СО БАЗИ НА ПОДАТОЦИ

Васко Авукатов, раководител на проект

**GIS ANALYTICS AND DATABASE
MANAGEMENT PROGRAMME**

Vasko Avukatov, Project Manager

ПРОГРАМА ЗА ПОЛИТИКИ ЗА ЗАШТИТА НА ПРИРОДАТА И ЖИВОТНАТА СРЕДИНА

Робертина Брајаноска, раководител на проект

**NATURE AND ENVIRONMENT
PROTECTION POLICIES PROGRAMME**

Robertina Brajanoska, Project Manager

ПРОГРАМА ЗА ЛУЃЕ И ПРИРОДА

Фросина Пандурска-Драмиќанин, раководител на проект

PEOPLE AND NATURE PROGRAMME

Frosina Pandurska-Dramikjanin, Project Manager

ПРОГРАМА ЗА ОДНОСИ СО ЈАВНОСТ

Ксенија Путилин, раководител на проект

PUBLIC RELATIONS PROGRAMME

Ksenija Putilin, Project Manager

ОДГОВОРНО ЛИЦЕ ЗА ФИНАНСИИ И АДМИНИСТРАЦИЈА

Александра Тодоровска-Апостолова

FINANCE AND ADMINISTRATION

Aleksandra Todorovska-Apostolova

ТЕХНИЧКИ СЕКРЕТАР

Ана Арсовска

TECHNICAL SECRETARY

Ana Arsovska

МАКЕДОНСКО
ЕКОЛОШКО
ДРУШТВО